

## บทความวิจัย (Research Article)

## ผลการใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และความสุขในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

### Effects of Using REAP Strategy on the Critical Reading Ability and Happiness of Studying Thai Subject Among Grade 2 Students

โอบอ้อม ตัวละมุล\* นัทธ อัสภาภรณ์ และสมเกียรติ อินทสิงห์

Obaom Tualamoon\*, Natad Assapaporn and Somkiart Inthasingh

#### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี และ 2) เพื่อศึกษาความสุขในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างเรียนและหลังเรียน โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนอนุบาลแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง จำนวน 27 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบสังเกตพฤติกรรมความสุขในการเรียนวิชาภาษาไทย และแบบวัดความสุขในการเรียนวิชาภาษาไทย วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบที และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและบรรยายพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) ความสุขในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ระหว่างเรียนสะท้อนผ่านพฤติกรรมทั้ง 6 องค์ประกอบ และหลังเรียนอยู่ในระดับมาก

**คำสำคัญ:** กลวิธีอาร์ อี เอ พี การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ความสุขในการเรียน

#### Abstract

The purposes of this research were to 1) compare critical reading abilities in studying Thai language subjects using REAP strategies among grade 2 students before and after the experiment, and 2) study happiness of learning Thai language subjects by using REAP strategies among Grade 2 students during and after the experiment. The research sample was 27 students of Grade 2/2 of 2<sup>nd</sup> semester in Academic Year 2019 of Anubanchaehom School Lampang province which was chosen by cluster random sampling. The research instruments

---

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200

Faculty of Education, Chiang Mai University, Chiang Mai 50200

\*Corresponding author; email: Obaom38582@gmail.com

(Received: 10 July 2020; Revised: 5 November 2020; Accepted: 26 November 2020)

DOI: <https://doi.org/10.14456/psruhss.2022.14>

were; 1) lesson plan evaluation form, 2) critical reading test, 3) happiness behavior observation form, and 4) happiness scale. Quantitative data were analyzed by means, standard deviation, and t-test. Qualitative data were analyzed by content analysis and descriptive explanation. The results of this research show: 1) the students' critical reading abilities in Thai subjects after using REAP strategies were higher than prior to learning at the .01 level of significance. 2) The students' happiness of learning Thai subject during learning reflected in 6 components and after using REAP strategies was at a high level.

**Keywords:** REAP Strategies, Critical reading, Happiness in studying

## บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ เป็นเอกลักษณ์ซึ่งแสดงถึงความเป็นไทย เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร แสวงหาความรู้ และถ่ายทอดประเพณีและวัฒนธรรม ดังนั้น ภาษาไทยจึงมีความสำคัญ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดให้มีการเรียนวิชาภาษาไทยชั้น ในสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ระบุว่า ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 44) มีความสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 คือ 3R7C ข้อ Critical Thinking คือ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพราะการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตนั้นต้องอาศัยกระบวนการคิดและตัดสินใจซึ่งต้องกระทำโดยอยู่บนพื้นฐานของความรู้ เหตุผล ดังนั้น ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก็เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่สำคัญ ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ให้เกิดทักษะนี้

การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นและสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้และรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องราวต่าง ๆ ดังที่ วรณี โสมประยูร (2553) กล่าวว่า การอ่านเป็นการรับสารเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาและพัฒนาความรู้ ความคิด และสติปัญญาของผู้อ่าน อย่างไรก็ตามการอ่านเพื่อความเข้าใจเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้าความรู้และเพื่อการดำรงชีวิต ผู้เรียนทุกคนจึงควรมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical reading) ซึ่งการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะที่ต้องใช้การคิดพิจารณาหาเหตุผลเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์ตัดสินเรื่องที่อ่านได้ ดังที่ บรรจง อมรชีวิน (2560: 13, 101) กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การอ่านที่นำไปสู่การตีความได้อย่างถูกต้อง มีความเข้าใจในองค์ประกอบของการคิด และการประเมิน รวมทั้งเหตุผลที่ให้อรรถาธิบายหรือบทความ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญมากสำหรับนักเรียน เพราะนักเรียนต้องนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาค้นคว้าจากการศึกษาเล่าเรียนและใช้สำหรับพิจารณาประสบการณ์ต่าง ๆ จากสิ่งที่อ่านที่พบเจอในชีวิตประจำวัน เพื่อสามารถเข้าใจสถานการณ์และสามารถปรับตัวให้ทันกับสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร

นอกจากความต้องการในการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแล้ว เนื่องจากผู้เรียนเป็นเด็กในระดับชั้นประถมต้น ซึ่งเป็นวัยที่สามารถมีพัฒนาการทางภาษาได้ดีหากเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ดังที่ วิมลศรี ศุภสิริวรรณ (2557: 69-70) กล่าวว่า ในช่วงวัยประถมต้น ช่วงอายุ 7 – 9 ปี เด็กในวัยนี้ยังอยู่ในช่วงรอยต่อระหว่างความเป็นเด็กเล็กกับเด็กโต เด็กในวัยนี้จะเรียนรู้ได้ดีหากกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมความสุขในการเรียนด้วย ซึ่งปัจจัยเกี่ยวกับความสุขในการเรียนก็เป็นสิ่งที่ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญ สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552-2559 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ได้ระบุลักษณะของคนที่มีความสุขไว้ว่า “คนที่มีความสุข คือ คนที่มีสุขภาพดีทั้งกายและจิต เป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง มีอิสรภาพ ปลอดภัยจากการเป็นทาง

ของอบายมุข สามารถเรียนให้รู้ความจริง บรรลุความดีความงาม มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และสามารถดำรงชีวิตอย่างพอเพียงร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ” ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรต้องพัฒนาความรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่น่าสนใจควบคู่ไปกับการพัฒนาความสุขในการเรียนของผู้เรียนไปด้วย

โรงเรียนอนุบาลแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง มีนักเรียนในปีการศึกษา 2561 จำนวน 526 คน มีนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 86 คน จากการศึกษาผลการทดสอบอ่านเขียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 4 ครั้ง พบว่านักเรียนมีผลคะแนนการประเมินความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งต้องใช้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณในระดับพอใช้ โดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 34 ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้สูงขึ้นได้ และผู้วิจัยเห็นว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อผู้เรียน จึงได้ศึกษาเอกสารและค้นพบกลวิธีอาร์ อี เอ พี ซึ่งคิดค้นโดย Eanet & Manzo (1976: 647) โดยกลวิธีอาร์ อี เอ พี สามารถใช้พัฒนาความสามารถในการอ่าน การเขียน และการคิดขั้นสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกลวิธีอาร์ อี เอ พี ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การอ่าน อาร์ (R: Read) คือ การอ่านเพื่อทราบสิ่งที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ ขั้นที่ 2 การถอดรหัส อี (E: Encode) คือ การเขียนสิ่งที่เข้าใจจากการอ่านเป็นภาษาของตนเอง ขั้นที่ 3 การอธิบายเพิ่มเติม เอ (A: Annotate) คือ การเขียนเพิ่มเติมเพื่ออธิบายใจความสำคัญ และขั้นที่ 4 การสรุป พี (P: Ponder) คือ การพิจารณาสะท้อนผลการอ่านโดยอภิปรายเชื่อมโยงข้อมูลอย่างถูกต้องแล้วเขียนสรุปใจความสำคัญ Albee (2000: 7) ได้อธิบายข้อดีของกลวิธีอาร์ อี เอ พี ไว้ว่าสามารถ 1) เพิ่มและพัฒนาระดับความคิดอย่างสร้างสรรค์ที่สูงขึ้น 2) เพิ่มและพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 3) เพิ่มและพัฒนาความสามารถในการเขียน 4) เพิ่มและพัฒนาความรู้เกี่ยวกับบทความ 5) เพิ่มคะแนนในการทำแบบทดสอบ และ 6) เพิ่มและพัฒนาวิธีการสร้างทักษะที่จำเป็นต่อความต้องการของมนุษย์ ความรู้สึกในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความเป็นสมาชิกภาพในควมมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีผู้วิจัยหลายท่านได้ใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ อาทิ กมลพัทธ์ โพธิ์ทอง (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนเรียงความของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่เรียนด้วยกลวิธีอาร์ อี เอ พี หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสุรรัตน์ อักษรกาญจน์ (2557) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาการสอนการอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ร่วมกับกลวิธีอาร์ อี เอ พี เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนกลุ่มทดลองที่ได้เรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนการอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ร่วมกับกลวิธีอาร์ อี เอ พี มีความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรนำกลวิธีอาร์ อี เอ พี มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เนื่องจากเป็นกระบวนการที่สามารถใช้พัฒนาความสามารถในการอ่าน การเขียน และการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ เพราะในแต่ละขั้นตอนของการเรียน ผู้เรียนจะต้องผ่านกระบวนการอ่าน การใช้คำพูดของตนเองเพื่อบันทึกผลการอ่านเบื้องต้น และนำเสนอออกมาในรูปของการเขียน

ด้วยเหตุที่กลวิธีอาร์ อี เอ พี เป็นวิธีการที่น่าสนใจเพื่อนำมาพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณแก่ผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้ ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่ากลวิธีอาร์ อี เอ พี เหมาะสำหรับการนำมาใช้พัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ และความสุขในการเรียนสำหรับผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552-2559 ที่ระบุลักษณะของผู้ที่มีความสุขไว้เพื่อเป็นเป้าหมายสำหรับการพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาความสุขของนักเรียนไว้อีกประเด็นหนึ่งด้วย

### วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี
2. เพื่อศึกษาความสุขในการเรียนโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างเรียนและหลังเรียน

### วิธีดำเนินการวิจัย

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนอนุบาลแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 82 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 27 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

#### ขอบเขตของการวิจัย

##### 1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้อิงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท.1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน โดยใช้เนื้อหาในหนังสือเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ คือ หนังสือภาษาพาที่ตามบทเรียน ได้แก่ โลกร้อน รักพ่อรักแม่ เช็ดแล้ว เด็กดี และชาติของเรา

##### 2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณและมีความสุขในการเรียนวิชาภาษาไทย

#### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ประกอบไปด้วยการสอน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการอ่าน (R: Read) ขั้นการถอดรหัส (E: Encode) ขั้นการอธิบายเพิ่มเติม (A: Annotate) และขั้นสรุป (P: Ponder) แผนละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 25 แผน จำนวน 25 ชั่วโมง หากคุณภาพแผนโดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พบว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

2. แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ จำนวน 2 ชุด แต่ละชุดเป็นมีลักษณะเป็นแบบปรนัยชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 14 ข้อ และแบบอัตนัยประเภทเขียนตอบสั้น จำนวน 6 ข้อ รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ หากคุณภาพโดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) รวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.92

3. แบบสังเกตพฤติกรรมความสุขในการเรียนวิชาภาษาไทย เป็นแบบบันทึกพฤติกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงแนวคิดมาจากนิศการเจริญดี (2561) หากคุณภาพโดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) รวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.88

4. แบบวัดความสุขในการเรียนของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย เป็นแบบวัดความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียนโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อความในการสร้างแบบวัดความสุขนี้มาจากสำราญ สิริภคมงคล (2554) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ หากคุณภาพโดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) รวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.88 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94

### วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบก่อนเรียนของนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 20 ข้อ ปรนัย 14 ข้อ และอัตนัย 6 ข้อ จากนั้นชี้แจงการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้นักเรียนทราบถึงวิธีการจัดการเรียนรู้

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยในระหว่างเรียนผู้วิจัยได้ทำการบันทึกพฤติกรรมความสุขในการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ของนักเรียนทุกคาบเรียนลงในแบบบันทึกที่สร้างขึ้น

3. เมื่อผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้สุดท้ายแล้ว ได้ดำเนินการทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 20 ข้อ ปรนัย 14 ข้อ และอัตนัย 6 ข้อ และดำเนินการวัดความสุขในการเรียนหลังการเรียนโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี โดยใช้แบบวัดความสุขที่สร้างขึ้น

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผลการบันทึกจากแบบสังเกตและค่าเฉลี่ยจากแบบวัดความสุขของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยไปวิเคราะห์เพื่อสรุปผล

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าสถิติทดสอบ t (t-test) ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 27 คน ซึ่งมีลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ

2. การวัดความสุขในการเรียน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 ข้อมูลจากแบบวัดความสุขในการเรียนของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเป็นการแสดงความรู้สึกต่อข้อความเชิงบวกได้กำหนดการวิเคราะห์ ดังนี้

|                |          |   |       |
|----------------|----------|---|-------|
| ตอบเห็นด้วย    | ให้คะแนน | 3 | คะแนน |
| ตอบเฉย ๆ       | ให้คะแนน | 2 | คะแนน |
| ตอบไม่เห็นด้วย | ให้คะแนน | 1 | คะแนน |

เมื่อได้ผลการตอบของแบบวัดความสุขรวมทั้งฉบับแล้ว จึงหาคะแนนเฉลี่ย จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาแปลความหมายตามเกณฑ์การประเมิน ดังต่อไปนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538)

ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.00 หมายถึง มีความสุขมาก

ค่าเฉลี่ย 1.67 – 2.23 หมายถึง มีความสุขปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.66 หมายถึง มีความสุขน้อย

2.2 ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมแบบสังเกตพฤติกรรมความสุขในการเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตเป็นรายชั่วโมง โดยนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกพฤติกรรมระหว่างเรียนมาเทียบกับแนวอ่านและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนมีลักษณะการแสดงออกที่ตรงกับความสุขหรือไม่มีความสุขแบบใดบ้าง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบมาจัดหมวดหมู่เพื่อดูพฤติกรรมผู้เรียนโดยรวมว่ามีพฤติกรรมในลักษณะใด

2) นำข้อมูลการจัดหมวดหมู่พฤติกรรมรายชั่วโมงมาวิเคราะห์หาสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมการมีความสุขและไม่มีความสุขของผู้เรียน

3) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้นำไปประกอบกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อสรุปผลการวัดความสุขของนักเรียนหลังเรียนภาษาไทยโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี

4) นำเสนอผลการสังเกตพฤติกรรมความสุขในการเรียนตาม 6 องค์ประกอบ ใช้การเขียนบรรยายพรรณนา และแบ่งเป็นประเด็นย่อย

## ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียนด้วยกลวิธีอาร์ อี เอ พี ปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังเรียน (n = 27)

| ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ      | คะแนนเต็ม | ก่อนเรียน |      | หลังเรียน |      | t-test | sig   |
|------------------------------------------|-----------|-----------|------|-----------|------|--------|-------|
|                                          |           | $\bar{X}$ | S.D. | $\bar{X}$ | S.D. |        |       |
| 1. ความสามารถในการระบุปัญหา              | 3         | 0.67      | 0.43 | 2.15      | 0.45 | 6.80   | .00** |
| 2. ความสามารถในการพิจารณาความน่าเชื่อถือ | 2         | 0.70      | 0.48 | 1.74      | 0.36 | 6.80   | .00** |
| 3. ความสามารถในการลงข้อสรุป              | 5         | 2.48      | 0.50 | 4.07      | 0.40 | 5.53   | .00** |
| 4. ความสามารถในการใช้ความรู้             | 20        | 10.19     | 1.14 | 15.19     | 1.12 | 5.21   | .00** |
| รวม                                      | 30        | 14.74     | 4.74 | 22.30     | 5.57 | 9.35   | .00** |

\*\*p < .01

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยกลวิธีอาร์ อี เอ พี มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการทดลอง เท่ากับ 14.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.74 หลังการทดลอง นักเรียนมีค่าเฉลี่ยเลขคณิตของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลอง เท่ากับ 22.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.57 พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทั้ง 4 ด้านย่อย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการศึกษาความสุขในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างและหลังเรียนตามกลวิธีอาร์ อี เอ พี

2.1 การศึกษาความสุขในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างเรียนตามกลวิธีอาร์ อี เอ พี ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการถอดเทปสังเกตพฤติกรรมความสุขในการเรียนวิชาภาษาไทย จำนวน 25 แผน รวมทั้งหมด 25 ชั่วโมง ปรากฏผลเป็นดังตาราง 2

**ตาราง 2** ผลการสังเกตความสุขในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างเรียนตามกลวิธีอาร์ อี เอ พี

| องค์ประกอบของความสุข                              | ลักษณะที่แสดงออก                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1) ความสุขเกิดจากตนเองที่นักเรียนแสดงออก          | <ul style="list-style-type: none"> <li>- ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริง</li> <li>- เข้าห้องเรียนตรงเวลา</li> <li>- ดีใจเมื่อทำงานเสร็จ โดยเปล่งเสียงว่า “เย! เสร็จแล้ว!” พร้อมชูกำปั้นขึ้นหนึ่งข้างหรือสองข้าง</li> <li>- เล่าเรื่อง/ประสบการณ์ของตนเองเสริมการสอนของครู</li> <li>- เล่าประสบการณ์ในการทำควมดีของตนเองให้ครูและเพื่อน ๆ ฟัง (ขั้นการถอดรหัส E: Encode)</li> </ul>                                                                                                                                                               |
| 2) ความสุขเกิดจากครูที่นักเรียนแสดงออก            | <ul style="list-style-type: none"> <li>- ดีใจเมื่อเจอครู เล่นกับครู กอดครู</li> <li>- ถามและตอบคำถามกับครูอย่างเป็นธรรมชาติ (ขั้นสรุป P: Ponder)</li> <li>- กล้าถามคำถามกับครูเมื่อไม่เข้าใจ พุดคุยได้ตอบกับครูโดยไม่เคอะเขิน</li> <li>- กล้าบอกความต้องการของตนเองต่อเพื่อนและครู (ขออียืมยางลบ/ขอให้ช่วยเหลาดินสอ)</li> <li>- ดีใจเมื่อครูชมว่าเก่งมาก เยี่ยมมาก สดุดยอมากเลย ทำงานเรียบร้อยมาก ทำงานเร็วมาก ทำงานดีมาก ถูกหมดเลย</li> <li>- ถามและตอบคำถามกับเพื่อนอย่างเป็นธรรมชาติ (ขั้นการอธิบายเพิ่มเติม A: Annotate)</li> </ul> |
| 3) ความสุขเกิดจากเพื่อนที่นักเรียนแสดงออก         | <ul style="list-style-type: none"> <li>- เล่นมุกตลกกับเพื่อนระหว่างเรียน</li> <li>- เล่นกับเพื่อนหลังส่งงานเสร็จแล้ว</li> <li>- ดีใจเมื่อได้ทำงานกลุ่มกับเพื่อนสนิท</li> <li>- กระตือรือร้นในการเขียนตามคำบอก</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 4) ความสุขเกิดจากเนื้อหาบทเรียนที่นักเรียนแสดงออก | <ul style="list-style-type: none"> <li>- เล่าเรื่อง/ประสบการณ์ของตนเองเสริมการสอนของครู(ขั้นการอธิบายเพิ่มเติม A: Annotate)</li> <li>- ดีใจที่ได้เรียนเรื่อง “โจ” (ตัวละครในเรื่อง เช็ดแล้ว) (ขั้นการอ่าน R: Read)</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 5) ความสุขเกิดจากกิจกรรมที่นักเรียนแสดงออก        | <ul style="list-style-type: none"> <li>- บอกว่าชอบเรื่องเด็กดี (ขั้นการอ่าน R: Read)</li> <li>- ช่วยเฉลยเขียนตามคำบอก</li> <li>- ดีใจเมื่อเขียนตามคำบอกถูก</li> <li>- ดีใจเมื่อทำงานเสร็จ</li> <li>- ตื่นเต้นที่ได้เห็นสื่อรูปภาพบนจอโปรเจคเตอร์</li> <li>- ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย</li> <li>- ส่งงานตรงเวลา</li> <li>- ดีใจที่ในใบงานมีเกมเขาวงกต</li> <li>- ตั้งใจฟังเพลงที่ครูนำมาประกอบบทเรียนและสามารถบอกความหมายของเพลง</li> </ul>                                                                                            |

| องค์ประกอบของความสุ                                  | ลักษณะที่แสดงออก                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 6) ความสุขเกิดจากบรรยากาศชั้นเรียนที่นักเรียนแสดงออก | <p>ได้ (ขั้นการถอดรหัส E: Encode)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ดีใจที่ได้ย้ายไปเรียนห้องพยาบาล (ศึกษาเรื่องสุขอนามัยในเนื้อหา เรื่อง เช็ดแล้ว) (ขั้นการอธิบายเพิ่มเติม A: Annotate)</li> <li>- ดีใจที่ได้ออกไปสำรวจโรงเรียน (ศึกษาเรื่องการทำสาธารณประโยชน์ในเนื้อหา เรื่อง เด็กดี)</li> <li>- ดีใจที่ได้ไปเรียนที่ห้องสมุด (ศึกษาเรื่องพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 )</li> <li>- อ่านหนังสือในใจในเวลาที่กำหนดอย่างไม่เหนื่อย</li> </ul> |

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความสุขอันเกิดจากองค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความสุขเกิดจากตัวเอง แสดงออกด้วยอาการยิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริง ตั้งใจเรียน เข้าห้องเรียนตรงเวลา ตั้งใจเรียน ตั้งใจทำงาน เล่าเรื่องต่าง ๆ ให้ครูและเพื่อน ๆ ฟัง 2) ความสุขเกิดจากครู แสดงออกด้วยอาการยิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริงเมื่อเจอครู แสดงความดีใจเมื่อพบกันด้วยการกอด ตั้งใจเรียนเมื่อครูสอน กระตือรือร้นในการเรียนถามคำถามและตอบคำถามกับครูอย่างเป็นธรรมชาติ ดีใจเมื่อครูชม 3) ความสุขเกิดจากเพื่อน แสดงออกด้วยการเล่นกับเพื่อนอย่างมีความสุข กล่าวบอกความต้องการของตนเองต่อเพื่อน บอกครูว่าอยากทำงานกับเพื่อนสนิทและดีใจเมื่อได้ทำงานร่วมกัน 4) ความสุขเกิดจากเนื้อหาบทเรียน แสดงออกโดยการกระตือรือร้นในการเขียนตามคำบอก ดีใจเมื่อได้เขียนคำศัพท์ที่รู้แล้ว ชอบบทเรียนที่เรียน 5) ความสุขเกิดจากกิจกรรม แสดงออกโดยการช่วยครูเฉลยเขียนตามคำบอก ตั้งใจอ่านหนังสือ อ่านออกเสียงโดยพร้อมเพรียงกัน กระตือรือร้นในการตอบคำถาม ตั้งใจทำงาน ดีใจเมื่อทำงานเสร็จ ตื่นเต้นเมื่อครูใช้สื่อรูปภาพ วิดีโอ เพลง ดีใจเมื่อครูให้ทำงานน้อย ดีใจเมื่อได้ทำงานที่ชอบ ส่งงานตรงเวลา และ 6) ความสุขเกิดจากบรรยากาศชั้นเรียน แสดงออกด้วยการเล่นกับเพื่อนและครู ตั้งใจทำงานโดยไม่เหนื่อย กล่าวบอกความต้องการของตนเองต่อเพื่อนและครู เช่น บอกครูว่าขออนอนทำงาน เป็นต้น

2.2 ความสุขในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนตามกลวิธีอาร์ อี เอ พี แสดงได้ดังตาราง 3

**ตาราง 3** แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความสุขในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน หลังเรียนตามกลวิธีอาร์ อี เอ พี จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน (n = 27)

| ข้อ | องค์ประกอบของความสุ             | ผลการประเมิน |                      | ระดับความสุข |
|-----|---------------------------------|--------------|----------------------|--------------|
|     |                                 | ค่าเฉลี่ย    | ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน |              |
| 1.  | ความสุขเกิดจากตนเอง             | 2.78         | 0.57                 | มาก          |
| 2.  | ความสุขเกิดจากครู               | 2.88         | 0.40                 | มาก          |
| 3.  | ความสุขเกิดจากเพื่อน            | 2.82         | 0.56                 | มาก          |
| 4.  | ความสุขเกิดจากเนื้อหาบทเรียน    | 2.87         | 0.39                 | มาก          |
| 5.  | ความสุขเกิดจากกิจกรรม           | 2.79         | 0.49                 | มาก          |
| 6.  | ความสุขเกิดจากบรรยากาศชั้นเรียน | 2.81         | 0.50                 | มาก          |
| รวม |                                 | 2.82         | 0.49                 | มาก          |



ข้อมูลจากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า ความสุขในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนตามกลวิธีอาร์ อี เอ พี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเลขคณิต เท่ากับ 2.82 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.49)

## สรุปและอภิปรายผล

ผู้วิจัยขอสรุปและนำเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

1.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่มีประสิทธิภาพ โดยพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนผ่านการอ่านและการเขียน ซึ่งเน้น 2 ขั้นตอนแรกของกลวิธี คือ ขั้นที่ 1 อาร์ ขั้นการอ่าน (R: Read) ให้นักเรียนอ่านบทเรียนซึ่งมีเนื้อหาหลากหลาย เช่น เรื่อง โลกร้อน ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน เรื่อง เช็ดแล้ว ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสุขอนามัย มีความคิดเห็นของตัวละครให้นักเรียนวิเคราะห์ว่าสิ่งใดควรเชื่อและไม่ควรเชื่อ บทอ่านที่ใช้เป็นเรื่องใกล้ตัว ทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ร่วม เข้าถึงได้ง่าย มีการต่อเรื่องราวเป็นเรื่องเล่าผ่านมุมมองของตัวละคร ทำให้นักเรียนได้ฝึกจับใจความสำคัญ ถอดความจากบทอ่านซึ่งเป็นขั้นที่ 2 อี ขั้นการถอดรหัส (E: Encode) สามารถบันทึกข้อมูลในการอ่านเบื้องต้นโดยใช้ภาษาหรือรูปแบบของตนเองอย่างเป็นขั้นตอน เมื่อนักเรียนได้สรุปใจความและวิเคราะห์ในเบื้องต้นแล้ว นักเรียนจะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเพื่อน เป็นขั้นที่ 3 เอ คือ ขั้นการอธิบายเพิ่มเติม (A: Annotate) ทำให้นักเรียนได้มองในมุมมองของเพื่อนและร่วมกันขยายความเข้าใจในการอ่านให้แจ่มชัดขึ้นโดยการทำงานกลุ่มเพื่อนำเสนอความเข้าใจของกลุ่มร่วมกัน และขั้นตอนสุดท้าย พี คือ การสรุป (P: Ponder) นักเรียนแต่ละกลุ่มจะนำเสนอความเข้าใจของตนเอง จากนั้นเพื่อนกลุ่มอื่นจะเสนอ มุมมองและอธิบายตามความเข้าใจของตนเอง และมีครูช่วยสรุปความรู้ให้อีกครั้งเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจในแก่นของความรู้ที่ตรงกัน สอดคล้องกับกมลพัทธ์ โพธิ์ทอง (2554) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนด้วยกลวิธีอาร์ อี เอ พี เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาทางด้านการอ่าน การคิด และการเขียน ควบคู่กันไป โดยเน้นให้นักเรียนได้คิดและเขียนจากสิ่งที่ได้อ่าน ซึ่งนักเรียนจะต้องใช้ความรู้ในขั้นสูงสำหรับการอ่าน การคิด และการเขียน รวมถึงการฝึกให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

1.2 กลวิธีอาร์ อี เอ พี เป็นเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่มีความน่าสนใจ สร้างแรงจูงใจด้วยสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยใช้รูปภาพ เพลงและวิดีโอ ในการสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียน อีกทั้งยังมีการพาไปเรียนนอกห้องเรียน เช่น ไปห้องสมุดเพื่อศึกษาพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 เมื่อเรียนเรื่องรักพ่อรักแม่ ไปห้องพยาบาลเพื่อศึกษาเรื่องสุขอนามัย เมื่อเรียนเรื่องเช็ดแล้ว เดินรอบโรงเรียนเพื่อศึกษาการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมเมื่อเรียนเรื่องเด็กดี การใช้วิธีการเรียนการสอนเช่นนี้ ทำให้นักเรียนสนใจบทเรียนและเรียนรู้ได้ดี สอดคล้องกับพัชนี หนูคง (2546: 76) ที่พบว่า ปัจจัยที่ทำให้การสอนอ่านจับใจความไม่สำเร็จนั้นเกิดจากการที่บทเรียนไม่เร้าความสนใจ ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาภาษาไทย ครูจัดกิจกรรมไม่เหมาะสมกับนักเรียน ครูใช้วิธีการสอนไม่น่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยได้หลีกเลี่ยงปัจจัยดังกล่าวแล้ว

2. จากผลการวิจัยพบว่าความสุขในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี หลังเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผลการวิจัยสะท้อนว่า

2.1 พฤติกรรมของผู้สอน โดยครูผู้สอนใจดี ใจเย็น เป็นกันเองกับผู้เรียน ให้ความรัก ความอบอุ่น ให้ความสำคัญกับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกันพูดจาสุภาพไพเราะกับนักเรียนอยู่เสมอ เข้าถึงง่าย ให้อิสระ มีเหตุผล รับฟังนักเรียนและไม่ปฏิเสธการมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน สอดคล้องกับแนวของกิตติยวดี บุญซื่อ และคณะ (2541: 54) ซึ่งกล่าวถึงลักษณะของครูที่ดีว่า ครูต้องมีลักษณะที่ดีต่อนักเรียนเสมอ เข้าใจปัญหา แก้ปัญหาด้วยการใช้เหตุผล และที่สำคัญ ครูต้องเข้าใจวิชาที่สอน มีความรู้ที่กว้างและแม่นยำ สร้างแผนการสอน ที่เป็นขั้นตอนและเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน

2.2 คำศัพท์ที่ใช้มีความเหมาะสม ซึ่งบทเรียนถูกนำเสนอในลักษณะของนิทาน ใช้คำไม่ยากเกินไป ซึ่งเหมาะกับวัยของผู้เรียนคือนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ที่เริ่มมีการพัฒนาทักษะในการสะกดคำ ดังที่วิมลศรี ศุภิลวรรณ (2557: 69-70) กล่าวว่า ในช่วงวัยประถมต้น ช่วงอายุ 7 – 9 ปี การเชื่อมโยงประสบการณ์ทำงานระหว่างสมองซีกซ้ายกับซีกขวา และส่วนต่าง ๆ กำลังก่อตัวอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับกระบวนการรับรู้เสียง และยังมีพัฒนาการของสมองซีกซ้ายที่ชัดเจนมาก เช่นเดียวกับการมีทักษะในการสะกดคำ นอกจากความยากง่ายของบทอ่านแล้ว นักเรียนมีความสุขที่ได้เรียนบทเรียนที่ใช้ในการวิจัย โดยการแสดงออกถึงความชอบบทเรียนหรือตัวละคร เนื่องจากบทอ่านมีการร้อยเรียงเป็นนิทานและมีความสนุกสนานในบทอ่านจึงทำให้นักเรียนตื่นเต้น อยากติดตามอ่านบทอ่านไปจนจบ นอกจากนั้นบทอ่านทุกบทยังมีเนื้อหาที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับในชีวิตประจำวัน ทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงกับเรื่องที่อ่าน ทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ของตนเองเข้ากับสถานการณ์ในเรื่องได้ และสามารถเล่าแบ่งปันประสบการณ์ของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง ซึ่งการให้นักเรียนได้เรียนเรื่องใกล้ตัวทำให้นักเรียนมีความภูมิใจในตนเอง ทำให้เกิดพื้นฐานทางจิตใจที่ดี อันก่อให้เกิดความกล้าที่จะเรียนรู้ต่อไปในอนาคต สอดคล้องกับเตือนใจ คคดี (2554: 72) ที่กล่าวว่า การยกตัวอย่างความสำเร็จหรือสิ่งที่ผู้เรียนเคยทำมาก่อน ทำให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจ ทำให้ไม่มีความกลัวที่จะทำกิจกรรมอื่น ๆ ต่อไป

2.3 เพื่อนร่วมชั้นเรียนร่วมสร้างสรรคการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนในห้องมีความสนิทสนมกัน และมีน้ำใจช่วยเหลือกัน ทำให้นักเรียนสบายใจที่จะอยู่กับเพื่อน และเมื่อนักเรียนได้ทำงานร่วมกันกับเพื่อนที่อยู่ด้วยแล้วสบายใจ จึงทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของแพรวพรรณ พิเศษ (2548) ซึ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขของนักเรียน คือ การเห็นคุณค่าในตนเองกับความรู้สึที่ดีต่อเพื่อนและผู้อื่น

2.4 บรรยากาศชั้นเรียนเสริมสร้างการเรียนรู้ ชั้นเรียนมีความผ่อนคลายระหว่างบุคคล นักเรียนมีความสนิทสนมกัน และนักเรียนมีความสนิทสนมกับครู ทุกคนเป็นกันเอง เกิดความรู้สึกปลอดภัย สบายใจ ไม่รู้สึกตึงเครียดหรือถูกแบ่งแยก ด้วยปัจจัยนี้ทำให้ผู้เรียนเกิดความสบายใจที่จะเรียนรู้ร่วมกับสมาชิกในห้องเรียน อีกทั้งห้องเรียนมีความมั่นคงแข็งแรง จำนวนคนในห้องไม่มากเกินไปจนเกิดความแออัด มีอากาศเพียงพอ ห้องเรียนมีหน้าต่างตลอดแนวด้านซ้ายและขวาของห้องเรียน เพดานห้องเรียนสูง ให้ความรู้สึกโปร่ง มีพัดลมเพดานที่สามารถกระจายอากาศให้ได้ทั้งห้อง มีโต๊ะเก้าอี้ที่มีความมั่นคงแข็งแรง มีคอมพิวเตอร์จอโปรเจกเตอร์และลำโพงที่สามารถใช้งานได้ ด้วยปัจจัยเหล่านี้ถือว่าห้องเรียนมีความพร้อมสำหรับการจัดการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนมีความสุขสบายใจที่จะเรียนรู้ภายใต้ห้องเรียนนี้สอดคล้องกับ ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544) ที่กล่าวว่า อารมณ์และสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความจำและการเรียนรู้

2.5 กิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ตามกลวิธีอาร์ อี เอ พี เป็นกิจกรรมที่มีความสนุกสนาน โดยครูได้สอดแทรกเกมเข้าไปในการเรียนและการทำใบงาน เนื่องจากเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน อีกทั้งยังมีกิจกรรมทั้งกลุ่มและเดี่ยวให้นักเรียนได้ปฏิบัติ มีทั้งการใช้เพลงและเกมต่าง ๆ กับนักเรียน เช่น การใช้เกมเพื่อเรียกสติ การใช้เกมเพื่อแบ่งกลุ่ม การใช้แอปพลิเคชันเพื่อสุ่มตอบคำถาม เป็นต้น ทำให้นักเรียนมีความสนุกสนาน กระตือรือร้นในการเรียน สอดคล้องกับวิมลศรี ศุภิสวรรค์ (2557: 69-70) ที่กล่าวว่า ในวัยประถมต้น จะเห็นว่าเด็ก ๆ ชอบเพลงที่มีการเคาะ เขย่า ตี และบทคล้องจอง แสดงว่าสมองเริ่มมีการพัฒนาความสามารถรับรู้และสร้างสรรค์ภาษา พอที่จะล้อเลียนและเล่นคำ เด็ก ๆ ชอบเล่นคำสัมผัสอักษร เล่นเกมสัมผัสคำ พร้อมกับเปลี่ยนท่าทางของมือและเท้าอย่างรวดเร็ว มีความสามารถในการ “ประจักษ์” เสียใจในใจ มีความสามารถในการอ่านนิทานหรือได้อินท่วงทำนองและจังหวะในสมอง ซึ่งเมื่อครูใช้กิจกรรมที่ตรงกับความสนใจของช่วงวัย ทำให้นักเรียนมีความสุขอันเกิดจากกิจกรรม

2.6 ความมุ่งมั่นตั้งใจของนักเรียน โดยอาจเกิดอารมณ์ภายในตัวนักเรียนเอง ความมีวินัย และความภูมิใจในตนเองที่สามารถเข้าใจใบปเรียนหรือทำงานได้ สอดคล้องกับที่เตือนใจ คดี (2554: 71) ได้กล่าวไว้ว่า บรรยายกาศที่ท้าทายเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถที่จะแก้ปัญหาหรือทำกิจกรรมนั้น ๆ ได้ ผู้วิจัยได้บันทึกพฤติกรรมความสุขที่เกิดจากตัวเอง โดยนักเรียนแสดงออกผ่านพฤติกรรม ดังนี้ ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริง ตั้งใจอ่านหนังสือ อ่านออกเสียง เข้าห้องเรียนตรงเวลา ตีใจเมื่อทำงานเสร็จ เล่าเรื่อง/ประสบการณ์ของตนเองเสริมการสอนของครู ภูมิใจที่ทำงานเสร็จ จากพฤติกรรมดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความสุขในการเรียนวิชาภาษาไทยอันเป็นความสุขเกิดจากตนเอง

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับประเด็นการศึกษาความสุขในการเรียนวิชาภาษาไทย ตามกลวิธีอาร์ อี เอ พี สะท้อนว่าผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดีเมื่อทราบว่าจะมีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ ดังนั้น ผู้สอนควรมีการปฐมนิเทศการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเข้าใจถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าการอธิบายจุดประสงค์และกระบวนการโดยภาพรวมของกลวิธีอาร์ อี เอ พี ให้ผู้เรียนทราบ ช่วยให้ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเนื่องจากเข้าใจถึงเหตุผลของการทำกิจกรรมและอยากเห็นผลลัพธ์หลังสิ้นสุดกระบวนการ

2. ผลการวิจัยเกี่ยวกับประเด็นความสุขในการเรียนวิชาภาษาไทย ในองค์ประกอบความสุขเกิดจากเพื่อน ครู และบรรยากาศในชั้นเรียน สะท้อนว่าเมื่อผู้เรียนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ทั้งคนและบรรยากาศมีความผ่อนคลาย ผู้เรียนจะมีความสุขและกล้าแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ตามกลวิธีอาร์ อี เอ พี ดังนั้น ผู้สอนควรมีการจัดบรรยากาศห้องเรียนให้มีความปลอดภัยและผ่อนคลาย เนื่องจากกลวิธีอาร์ อี เอ พี เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นได้ดีเมื่อห้องเรียนมีความปลอดภัย ดังนั้น ผู้สอนจึงควรสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีความผ่อนคลาย เป็นกันเอง ไม่ตึงเครียด เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีสมาธิในตนเอง และสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนและครูได้อย่างสบายใจ และผู้สอนต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการวิจัยพบว่าการจัดบรรยากาศในห้องให้ผ่อนคลายทั้งในด้านสภาพแวดล้อมและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ช่วยส่งเสริมให้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยกลวิธีอาร์ อี เอ พี เป็นไปได้ด้วยดี เพราะผู้เรียนมีความผ่อนคลาย จึงกล้าแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนและครู ทำให้ครูสามารถแก้ไขข้อบกพร่องและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ ในขณะที่ผู้เรียนก็เรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

3. ผลการวิจัยเกี่ยวกับประเด็นความสุขในการเรียนวิชาภาษาไทย ในองค์ประกอบความสุขเกิดจากเนื้อหาและกิจกรรม สะท้อนว่าผู้เรียนมีความสุขเมื่อได้ทำกิจกรรมที่ชอบ ดังนั้น ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะกับวัยและธรรมชาติของผู้เรียน โดยจัดสื่อกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและลักษณะการเรียนรู้ และคำนึงถึงประสบการณ์ของผู้เรียนในแต่ละท้องถิ่นที่ซึ่งอาจมีพื้นฐานหรือประสบการณ์ที่ต่างจากกลุ่มตัวอย่างของผู้วิจัย เนื่องจากผู้วิจัยพบว่าขณะทำการวิจัย ผู้เรียนของผู้วิจัยมีความสุขกับการทำกิจกรรมที่มีการใช้เพลง เกม และการออกนอกสถานที่ ซึ่งกิจกรรมเหล่านั้นผู้วิจัยได้ออกแบบโดยคำนึงถึงธรรมชาติและความสะดวกของนักเรียน แต่นักเรียนในแต่ละพื้นที่อาจมีธรรมชาติของผู้เรียนและความชอบที่ต่างกันออกไป ดังนั้น การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงธรรมชาติและบริบทของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

### ข้อเสนอสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้ยืนยันว่ากลวิธีอาร์ อี เอ พี สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ ดังนั้น ควรมีการศึกษาการนำกลวิธีอาร์ อี เอ พี ไปใช้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านในด้านอื่น ๆ เช่น การอ่านเชิงวิเคราะห์ การอ่านเพื่อประเมินค่า เป็นต้น เพราะการอ่านเชิงวิเคราะห์และการอ่านเพื่อประเมินค่าก็เป็นการอ่านโดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ซึ่งกลวิธีอาร์ อี เอ พี ได้ถูกออกแบบมาเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดโดยใช้กระบวนการอ่านและการเขียน ดังนั้น การใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี เพื่อพัฒนาการอ่านที่ใช้กระบวนการอ่านขั้นสูงแบบอื่นจึงน่าสนใจ

2. ควรมีการศึกษาความสุขของนักเรียนจากการเรียนโดยใช้รูปแบบ เทคนิค หรือวิธีการอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เป็นต้น เนื่องจากเป็นวิธีการสอนที่ใช้การคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นการคิดขั้นสูงเพื่อแก้ปัญหา เช่นเดียวกับกลวิธีอาร์ อี เอ พี และจากงานวิจัยฉบับนี้ กลวิธีอาร์ อี เอ พี สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนจากการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดได้ ดังนั้น วิธีการสอนโดยใช้การคิดขั้นสูงอื่น ๆ จึงน่าสนใจที่จะทำการศึกษาความสุขของผู้เรียนที่เกิดจากการเรียน เนื่องจากงานวิจัยสะท้อนว่าการใช้กระบวนการต่าง ๆ ระหว่างการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการคิดขั้นสูง มีผลต่อความสุขในการเรียนของผู้เรียน

### เอกสารอ้างอิง

- กมลพัทธ์ โพธิ์ทอง. (2554). *ผลของการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนเรียงความของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กิตยวดี บุญชื่อ และคณะ. (2541). *การเรียนรู้อย่างมีความสุข การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวคิด 5 ทฤษฎี*. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.
- เตือนใจ คตดี. (2554). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย ของจอห์น ลจีวิต มิลล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิศากร เจริญดี. (2561). *การพัฒนามาตรวัดความสุขในการเรียนของนักเรียนอาชีวศึกษา* (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บรรจง อมรชีวิน. (2560). *อยากสอนศิษย์ให้คิดเป็น*. นนทบุรี: ภาพพิมพ์.

- พัชนี หนูคง. (2546). *การสร้างชุดการสอนการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- แพรวพรรณ พิเศษ. (2548). *โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรรณ โสมประยูร. (2553). *เทคนิคการสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). ค่าเฉลี่ยและการแปลความหมาย. *ข่าวสารวิจัยทางการศึกษา*, 18(3), 8 -11.
- วิมลศรี ศุภสิริวรรณ. (2557). *คู่มือ ครูพลิน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.).
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2544). *การเรียนรู้อย่างมีความสุข: สารเคมีในสมองกับความสุขและการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สยามสปอร์ต ซินดิเคท.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559)* (ฉบับสรุป). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิก.
- สำราญ สิริภคมงคล. (2554). *การพัฒนามาตรวัดความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรรัตน์ อักษรกาญจน์. (2557). *การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ: เทคนิคการอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีอาร์ อี เอ พี. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 10(1), 91-114.
- Albee, J. A. J. (2000). *The effect of Read-Encode-Annotate-Ponder Annotation Exchange (REAP AnX) on the complex thinking skills of undergraduate students in children's literature courses*. Unpublished doctoral dissertation: University of Missouri-Kansas City.
- Eanet, M. G., & Manzo, A. V. (1976). REAP-A strategy for improving reading/writing/study skills. *Journal of reading*, 19(8), 647-652.